آنچه در فضای مجازی رخ می دهد اعتراض و نقد نیست

خشم کاربران یا خشونت‌های سازمان یافته؟

ترانه بنی یعقوب
گزارش نویس

نمی‌دانم شما هم از آنهایی هستید که این روزها دست و دلتان می‌لرزد تا اظهار نظری در فضای آنلاین بویژه شبکه‌های اجتماعی کنید یا نه؟ بعضی‌ها می‌گویند این روزها در این فضا همه چیز یا سیاه است یا سفید و نمی‌توان در میانش رنگی دیگر یافت. انگارهرکس انتظار دارد دیگران با نظرش موافق باشند و خودش را در موضع درست اخلاقی می‌بیند و کوچکترین مخالفتی را برنمی‌تابد. آیا نفرت پراکنی، فحش دادن و آرزوی مرگ برای کسی که مخالف نظر ماست، مشکلی را حل می‌کند؟ آیا همه اینها به شکاف عمیق‌تر بین ما دامن نخواهد زد؟

مگر نه آنکه شبکه‌های اجتماعی آمدند تا ما بتوانیم باهم بیشتر گفت‌وگو کنیم و پای حرف‌های یکدیگر بنشینیم و به اجماع برسیم؟ شاید بگویید خیلی وقت است که شبکه‌های اجتماعی دیگر چنین کارکردی ندارند. شاید هم اصلاً بگویید این حرف‌ها برای جامعه ما نیست؛ جامعه‌ای که اختلاف نظرها مدت‌هاست در آن حسابی بالا گرفته.

■ **از اظهارنظر می‌ترسم**

«مدت‌هاست که در شبکه‌های اجتماعی صرفاً یک نظاره‌گر هستم، چراکه اگر نظری را بدون سانسور بگویی همه به تو حمله می‌کنند. یک عده می‌گویند لشکرند، عده‌ای دیگر می‌گویند مردمی هستند که خشم دارند. هرچه هست فضای این شبکه‌ها مرا می‌ترساند اینکه از مرده و زنده آدم ها نمی‌گذرند و فقط فحاشی می‌کنند. قرار نبود شبکه‌های اجتماعی این طوری باشد. مگر فحش دادن مشکلی هم حل می‌کند؟»

اینها حرف‌های علی است که دانشجو است و مدت هاست از شبکه‌های اجتماعی بریده. اما کدام بخش از این حرف‌ها را می‌توان نفرت پراکنی دانست؟ دلیل این همه خشم چیست؟

هلیا عسگری، پژوهشگر علوم ارتباطات و رسانه در این باره می‌گوید: «نفرت پراکنی یا نفرت سایبری یا نفرت پراکنی سایبری هرگونه اظهار نظری در فضای آنلاین است که شکل نفرت داشته باشد. چون ناقض قانون و حقوق بشر است. این خشونت‌ها در فضای آنلاین چه به‌شکل کامنت، توئیت و چه در وبلاگ‌ها می‌تواند منتشر شود؛ گفتاری که شخص یا گروهی را به خاطر ویژگی‌هایی که دارد هدف قرار می‌دهد. ویژگی‌هایی مثل نژاد، هویت جنسیتی یا تفکرات اجتماعی و سیاسی. به طور کلی نفرت پراکنی آنلاین، تهدید و آزار و اذیت به‌هر شکلی است و به نحوه درک افراد از متن و توئیت و کامنت برمی‌گردد، یعنی اگر من حس کنم توئیتی آزارم می‌دهد یا تهدیدم می‌کند باید آن را در طبقه‌بندی آزار قرار دهم.»

اما چرا خشونت مجازی یا نفرت پراکنی آنلاین رخ می‌دهد مگر نه آنکه تفکر اولیه شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی نزدیک کردن آدم‌ها به یکدیگر بود؟

عسگری می‌گوید: «این اجماع از نظریه حوزه عمومی هابرماس می‌آید که البته به این نظریه هم نقدهایی وارد است و اینکه در نهایت اجماع شکل نمی‌گیرد. قبلاً می‌گفتند شبکه‌های اجتماعی راهی برای گفت‌وگو هستند و می‌خواهند دموکراسی بیاورند اما عملاً همه نکات مثبتی که درباره شبکه‌های اجتماعی می‌گفتند نقض شده و هیچکدام از این اتفاقات رخ نداده اما چرا شاهد این مسأله هستیم و آدم ها از پتانسیل شبکه‌های اجتماعی استفاده نمی‌کنند. دو عامل وجود دارد؛ یکی خود ویژگی‌های شبکه‌های اجتماعی و بستری که برای کاربران ایجاد می‌کند و دوم اینکه ما شبکه‌های اجتماعی را نمی‌توانیم فارغ از بستر سیاسی و اجتماعی جوامع بررسی کنیم، اینکه در ایران چرا شاهد این نفرت پراکنی‌ها به‌صورت گسترده هستیم دلیلش مشکلات سیاسی -اجتماعی و فرهنگی است. مسأله زن و مرد را داریم و معمولاً نسبت به زنان نفرت پراکنی می‌شود. گرایش‌های سیاسی مختلف داریم که این روزها با هم سر جنگ دارند و... همه اینها یک جامعه چند پاره می‌سازد. برای سال‌های زیاد آدم ها با تفکرات مختلف نتوانسته‌اند حرف‌هایشان را بزنند و همه اینها خشم زیاد ایجاد کرده و الان یک امکانی در فضای مجازی وجود دارد که می‌توانند حرف بزنند و بستری دارند که خشم‌شان را خالی کنند.»

حمیده، فعال شبکه اجتماعی توئیتر می‌گوید: «اصلاً مهم نیست چه می‌گویی و حرفت چیست؛ تا اظهار نظری می‌کنی انگ های مختلفی به تو می‌دهند. روزنامه نگار باشی می‌شوی روزماله نگار و... اگر اظهار نظر سیاسی کنی نام دیگری می‌گیری، همه دائم در حال زد و خورد هستند.»

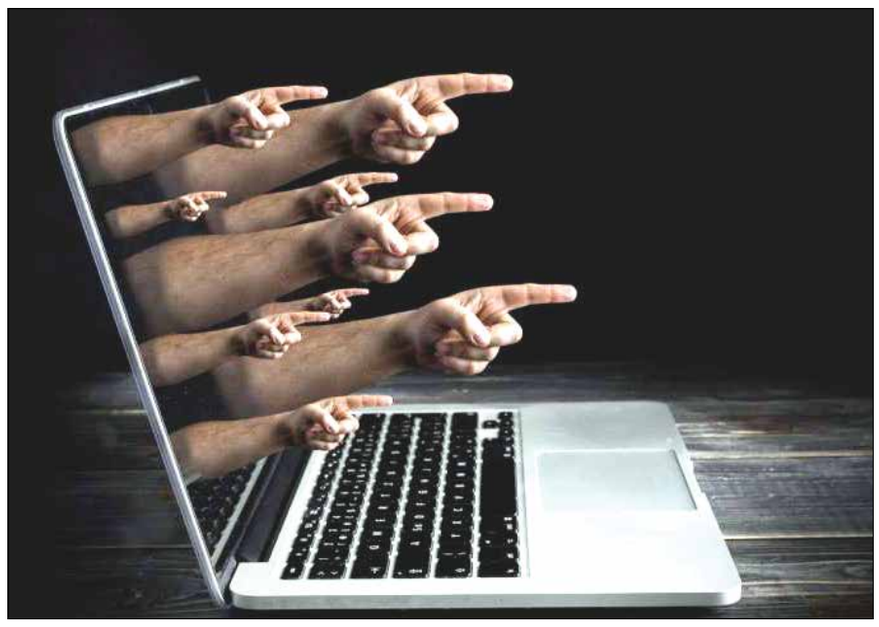

> یک بخش از کسانی که در فضای مجازی دست به خشونت می‌زنند فارغ از این که در کدام موضع هستند، افرادی هستند که به طور سازمان یافته ایده‌هایی را ترویج می‌کنند. آنها معمولاً نظراتشان حامل نگاه‌های افراطی است و اصلاً جزئی از اهداف تعیین شده‌شان تحریک و تهییج کردن افراد به نفع اهدافی است که دارند

■ **به حاشیه راندن و منزوی کردن**

به‌گفته هلیا عسگری، آدم‌ها خشم‌شان را از راه‌های مختلف نشان می‌دهند و شبکه‌های اجتماعی هم با امکاناتی که دارند به این مسأله کمک می‌کنند. معمولاً آدم‌ها در شبکه‌های اجتماعی همفکرانشان را پیدا و مدام یکدیگر را تقویت می‌کنند و این موضوع تفکر کاذبی ایجاد می‌کند. چون در واقع دائم توسط همان همفکران با لایک، ریتوئیت و اشتراک‌گذاری تقویت می‌شود. اگر کسی مخالف‌شان باشد، بلاک‌شان می‌کنند یا فحاشی می‌کنند اما در فضای آفلاین این اتفاق نمی‌افتد. در فضای آفلاین یکسری مسائل رعایت می‌شود حتی اگر افراد خشم هم دارند آن را کنترل می‌کنند، اما برای افرادی که مورد حمله قرار می‌گیرند داستان متفاوت است؛ آنها احساس ترس و وحشت می‌کنند و به انزوا می‌روند و نه تنها در فضای مجازی منزوی می‌شوند که حتی در فضای واقعی هم کمتر حضور پیدا کنند.

او می‌گوید: «ازنظر جرم انگاری، کشورهایی برای این مسأله قانون گذاشته‌اند و تفاوتی بین نفرت پراکنی در فضای آنلاین و آفلاین ندیده‌اند. چه درباره مسائل نژادی و ملیت و چه مسائل سیاسی و اجتماعی و... برای هر چیزی که احساس آزادی انسان‌ها را سلب کند، مجازات تعیین کرده‌اند اما در ایران درباره نفرت پراکنی آنلاین هیچ قانونی در نظر گرفته نشده.»

■ **خشونت‌های سازمان یافته**

تعدادی از کاربران شبکه‌های اجتماعی اما معتقدند این حمله‌ها سازمان یافته است و مردم عادی چنین خشونتی ندارند اما امکان تفکیک این خشونت‌ها از یکدیگر چندان آسان نیست.

سونیا غفاری، جامعه شناس و پژوهشگر مسائل اجتماعی در این باره می‌گوید: «کسانی که در فضای مجازی دست به چنین خشونت‌هایی می‌زنند فارغ از این که در کدام موضع هستند، در یک تقسیم‌بندی کلی دو بخشند؛ یک دسته افرادی که به‌طور سازمان یافته درحال ترویج ایده‌هایی هستند. آنها معمولاً نظراتشان حامل نگاه‌های افراطی است و اصلاً جزئی از اهداف تعیین شده‌شان تحریک و تهییج کردن افراد به نفع اهدافی است که دارند. آنها معمولاً یکسری کلیشه‌های تکرار شونده دارند که حتی بعد از مدتی کاملاً قابل پیش‌بینی است. این دسته نظرات و اهداف همان طورکه ذکر شد لزوماً متعلق به یک موضع سیاسی- اجتماعی خاص هم نیست و دارای سازوکارهای تحلیلی خاص خود است چراکه خودجوش نیست و سازمان یافته است، اما عده دیگر خشونت ورزانی هستند که ابراز نظر شخصی می‌کنند و درحال منتشر کردن چیزی هستند که واقعاً به آن اعتقاد دارند. این دسته افراد معمولاً وجوه مشترکی دارند که ما را به یک مفهوم به‌نام ذهنیت قربانی می‌رساند.»

به‌گفته غفاری، ذهنیت قربانی وضعیتی است که در سطوح فردی و اجتماعی رخ می‌دهد. به نظر می‌رسد کم کم با ذهنیت قربانی در سطح جمعی در فضای مجازی طرف می‌شویم ، یعنی اول تضییع حقوق افراد که عملاً و واقعاً رخ می‌دهد یعنی افراد حس می‌کنند حقوقشان نادیده گرفته شده اما به قدری تمرکز و تکرار روی این وضعیت که ما قربانی هستیم صورت می‌گیرد و این حس به همه جا و همه چیز تعمیم داده می‌شود که واکنش به آن کم کم شکل بیمارگونه می‌گیرد و تبدیل به هویت فرد می‌شود.

در این وضعیت مقصرهمواره دیگری است و ما همیشه محق هستیم. در چنین شرایطی ما دیگر مسئولیتی بابت رفتارهای نادرست و اشتباه خودمان نمی‌پذیریم. قضاوت‌ها بشدت مطلق و به اصطلاح ساده و سیاه و سفید می‌شود. همیشه باید با ما موافقت شود چون قربانی هستیم و در موضع درست اخلاقی قرار داریم و هر کس با ما مخالفت کند همدست کسانی است که به ما آسیب زده و هر تصویری که بخواهد نقد را متوجه قربانی کند، نفی می‌شود.

غفاری تأکید می‌کند: «این مجموعه از افراد برای این که نیاز دارند محق بودن و برتری اخلاقی‌شان ثابت شود یک هویت جمعی در کنار هم می‌سازند. تحقیقاتی درباره رابطه خشونت با این نگاه قربانی صورت گرفته. مثلاً در جامعه درحال جنگ اگر افراد بیشتر حس قربانی بودن داشته باشند با اعمال خشونت بیشترعلیه دشمن موافقت و همدلی بیشتری نشان می‌دهند. حالا در سطح فضای مجازی هم نوعی سرکوب درحال رخ دادن است. این رفتار را از مبارزه و اعتراض و نقد باید جدا کنیم چون ساز و کار متفاوتی دارد.»

نمی‌دانم شما این روزها با شبکه‌های اجتماعی که عضوش هستید، چه می‌کنید اما بعضی‌ها می‌گویند برای آرامش خودشان هم که شده عطای آنها را به لقایش بخشیده‌اند چون معتقدند آنچه در این فضا در جریان است اسمش هرچه هست نقد و اعتراض و بحث نیست.

جدول سودوکو ۳۷۰۶

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

آسان

					۵	۹	۸	
				۵		۳	۲	
۱	۸	۹		۳	۲		۵	
	۲	۷			۳			
۱			۶	۳	۴			
	۶		۵		۱			
۳		۱	۷					
		۲				۶		
					۷	۴	۵	

متوسط

۴						۵		
			۶	۳	۷			
۹	۷	۶						۳
	۹			۶				۲
۳			۱	۷				۵
۶			۸			۱		
۱					۳	۶	۷	
			۳	۸				
		۴						۱

سخت

۱					۶		۳	
۳	۵					۷	۹	
	۹			۱	۷			
						۴		
۵			۲					۶
					۳			
			۸	۲		۶		
۴	۶					۵	۳	
	۸			۳				۱

خیلی سخت

۶			۴					
۸	۲							
	۱	۴		۳	۶			
	۴					۷	۵	
۲								۳
	۶	۵	۷				۴	
				۹	۲		۵	۳
							۱	۸
			۴					۶

حل جدول سودوکوشماره ۳۷۰۳

آسان

۶	۴	۵	۸	۱	۷	۲	۹	۳
۸	۹	۳	۲	۶	۵	۴	۱	۷
۱	۷	۲	۹	۴	۳	۵	۶	۸
۴	۳	۹	۱	۵	۶	۸	۷	۲
۵	۶	۷	۳	۸	۲	۹	۴	۱
۲	۸	۱	۴	۷	۹	۳	۵	۶
۹	۵	۶	۷	۳	۸	۱	۲	۴
۳	۱	۸	۵	۲	۴	۶	۷	۹
۷	۲	۴	۶	۹	۱	۷	۸	۵

متوسط

۴	۱	۷	۵	۹	۸	۶	۳	۲
۵	۹	۸	۶	۳	۲	۴	۷	۱
۳	۶	۲	۴	۷	۱	۵	۹	۸
۹	۴	۱	۳	۶	۷	۸	۲	۵
۸	۷	۵	۹	۲	۴	۱	۶	۳
۲	۳	۶	۸	۱	۵	۹	۴	۷
۶	۵	۳	۱	۸	۹	۷	۲	۴
۱	۸	۹	۷	۴	۶	۲	۵	۳
۷	۲	۴	۲	۵	۳	۱	۸	۶

سخت

۸	۶	۴	۷	۱	۵	۹	۲	۳
۵	۲	۹	۳	۸	۴	۶	۱	۷
۳	۱	۷	۶	۹	۲	۵	۸	۴
۹	۴	۶	۱	۵	۳	۸	۷	۲
۲	۸	۵	۹	۷	۶	۴	۳	۱
۷	۳	۱	۸	۴	۲	۷	۵	۶
۶	۵	۳	۴	۲	۷	۱	۹	۸
۴	۹	۸	۵	۶	۱	۳	۴	۷
۱	۷	۲	۲	۳	۹	۷	۶	۵

خیلی سخت

۹	۸	۲	۶	۴	۱	۳	۵	۷
۱	۵	۶	۳	۷	۸	۴	۹	۲
۴	۷	۳	۵	۹	۲	۱	۸	۶
۸	۲	۵	۹	۱	۴	۷	۶	۳
۶	۹	۴	۸	۳	۷	۵	۲	۱
۳	۱	۷	۲	۵	۶	۹	۴	۸
۵	۴	۹	۱	۸	۳	۲	۷	۶
۲	۶	۸	۷	۱	۵	۹	۳	۴
۷	۳	۱	۴	۲	۹	۸	۱	۵

یک جدول با دو شرح ۷۶۷۳

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

جدول عادی

افقی:
۱- کلفت- قدیمی‌ترین گنبد آجری کشورمان
۲- پسرمازندرانی- سفیدپوست- قالی‌فرسوده
۳- پیامبری- شاعرمنجم- غلاف‌شمشیر
۴- کاست‌صوتی- مثلث‌جغرافیایی- زنگ‌چارپا
۵- شگرد- زن‌آگاه- کوچک‌وبزرگش‌راهمه‌دارند
۶- مخفف‌خالو- زبان‌کشیدن‌به‌بستنی- تصحیح و ویرایش- هزارکیلو
۷- کادو- گرفتن- جایزوشایسته
۸- جنگجو- گمان- کل،سراسر
۹- مخفف‌امیر- لقب‌امپراطورژاپن- پاندول‌ساعت
۱۰- یک‌مجموعه‌همایش‌جهانی- اندوهگینی- اشاره‌به نزدیک- نقطه‌ضعف
۱۱- لقب‌بانوان- دشمنی- پنبه‌دانه
۱۲- ازمکافات‌عمل‌غافل...- قانون‌چنگیز- تروتازه
۱۳- روح‌وجان- شهری‌در‌استان «اردبیل»- آپارتمان کوچک‌که‌اتاق‌های‌جداگانه‌ندارد
۱۴- حجت- بی‌چیز- آرزوها
۱۵- شاعر، تصنیف‌سازوموسیقیدان‌نامدارایرانی- باطل‌کننده

عمودی:
۱- زیان‌اگرکم‌هم‌باشد‌ناراحت‌کننده‌است- واحد اندازه‌گیری‌زمین
۲- آبدیده- مرکز«اسپانیا»- کنکاش
۳- طبقه‌اول‌اعداد- اشعه‌مفید- همشیره
۴- انس‌گرفته- به‌همان‌شکل‌وترتیب- خمیدگی‌کاغذ- بن‌بست‌بدن
۵- همسرگزیدن- یاقوت‌سرخ- غرغربچه!
۶- ناشنوا- مقام‌ارشداداره- ضرب‌شمشیر
۷- کلمه‌درد- استوار- ازغذاهای‌نوروزی
۸- کج‌شده- شکلک- درآمدحاصل‌ازکار
۹- بسیارروان- بسته‌شدن- مقدس‌ترین‌برکت‌الهی
۱۰- دودل- میل‌خانم‌باردار- فزونی‌برنج
۱۱- درخت‌زبان‌گنجشک- کارگردان «روایت‌فتح»- امربه‌نوشتن
۱۲- کلام- دختر- ویتامین‌انعقادخون- غرامت
۱۳- بافته- بی‌آبرو- نام «شعبان‌نژاد» بازیگرسریال در حال‌پخش «دراکولا»
۱۴- احصائیه- شهری‌در «کانادا»- گل‌نومیدی
۱۵- معروف- بداخلاق‌وعبوس

جدول ویژه

افقی:
۱- خمیر مخصوص اندود دیوار و سقف- تیمی که ماه قبل قهرمان کالچو شد
۲- شرع- وسیله غذا خوردن- بزرگ‌ترین پاداش دعا
۳- بزرگ ده- پول «عربستان»- پرنده سندباد
۴- پیشگوی مصریان- میدان جنگ- حمام تکی
۵- حرف روسی- گیاه دریایی- واهمه
۶- رنگ- موش رایانه‌ای- امربه نواختن- بخاردهان
۷- آیین‌ها- کتاب «کنوت هامسون»- بخشی از پا
۸- برج- خوب و خوش- حرکتی در فوتبال
۹- ستون کشتی- ناهمخوانی- سرخ کردنی در انواع غذاها
۱۰- رنجوری- بچه چهارپایان- فانوس دریایی- متخصص در صنعت
۱۱- مروارید- نام مردانه- شالوده
۱۲- نیلوفر آبی- آسمان پوشیده از ابر- مخفف خاموش
۱۳- خشک- باعاطفه- غیرمذهبی
۱۴- اصطلاحی در مکتب روانشناسی تحلیلی «کارل گوستاو یونگ»- گرانبها- بی‌چیز
۱۵- رمان «تی‌دی ادواردز»- خرمن ماه

عمودی:
۱- فیلسوف «آلمانی»- زیرراسته‌ای از دایناسورها
۲- آفتاب- شهری در «ژاپن»- فریاد
۳- گلی زینتی- داستان کوتاه- از حبوب متنوع
۴- پیکر انسان- شمار- تازه- وسیله آهار زدن لباس
۵- میله بلند مکانیکی- سنگینی معده بر اثر هضم نشدن غذا- افزودن انگلیسی
۶- سفید آذری- شخص مردم گریز- راننده کشتی
۷- رفیق- سلطان گیاهان- مربع ورزش خشن
۸- مقام- ظرف جابه‌جایی مایعات- بد عهد
۹- سزای کار بد- قهوه فوری- باغ دیدنی «کاشان»
۱۰- شهری در «پاکستان»- پدر حضرت ابراهیم(ع)- یک و دو
۱۱- ضمیر اجتماعی- وسعت- شیوه کار یا رفتار
۱۲- همان یورش- حرص- فنجان قهوه- روزگار
۱۳- کشوری در آسیا- پشت سر هم- شیفته
۱۴- رسم الخط- استانی در «کوبا»- موی اسب
۱۵- سندروم- بیوسفر

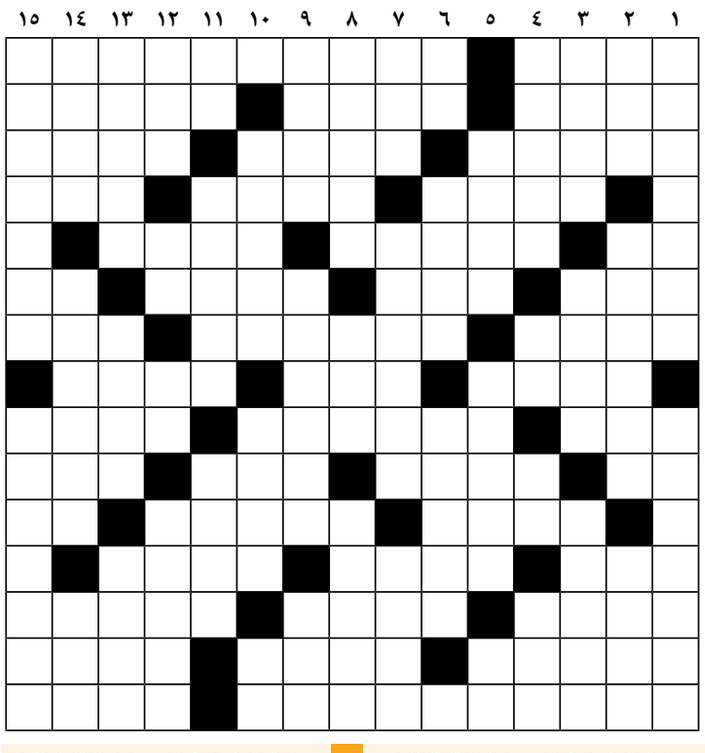

حل جدول عادی شماره ۷۶۷۲

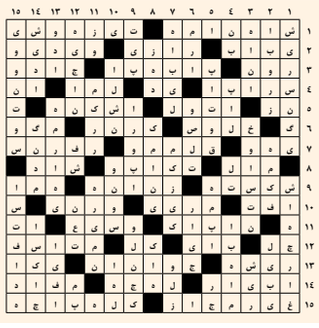
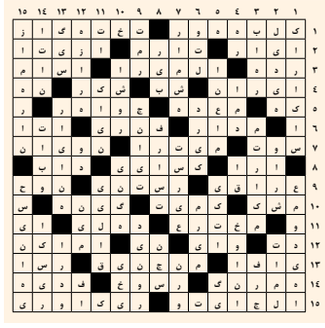
حل جدول ویژه شماره ۷۶۷۲